

Dosarul nr.3ra-792/22
2-21010968-01-3ra-04082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Marian Constantin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2021, Marian Constantin a formulat cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale solicitând anularea răspunsului nr.M-2769/20 din 28 decembrie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să includă stagiul de cotizare a perioadei de activitate în cadrul S.R.L. „Tehmo”, indicată în carnetul de muncă de la data de 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996 și a stabili stagiul de cotizare 41 ani 8 luni 24 zile, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia pentru limită de vârstă reieșind din stagiul de cotizare 41 ani 8 luni 24 zile, începând cu 06 octombrie 2020, cu achitarea diferenței de plată din momentul stabilirii pensiei, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, începând cu 06 octombrie 2020, este beneficiar de pensie pentru limită de vârstă, cuantumul pensiei fiind calculat pentru un stagiul de cotizare de 35 ani.

A indicat că prin scrisoarea nr.5892 din 11 noiembrie 2020 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana a fost informat că la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă nu a fost luată în calcul perioada de activitate de la 29 aprilie 1989 până la 22

ianuarie 1996, deoarece, nu este vizibilă ștampila, totodată, fiindu-i propus să prezinte extrasele din ordinele de angajare și eliberare sau certificatul de salariu, după care, perioada respectivă va fi luată în considerație, iar pensia recalculată.

A menționat că nefiind de acord cu o astfel de abordare a problemei apărute și cu informația Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat includerea în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă a perioadei de activitate la S.R.L. „Tehmo” de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996, recalcularea pensiei reieșind din perioada de activitate și soluționarea pe cale amiabilă a litigiului apărut.

Prin scrisoarea nr.M-2769/20 din 28 decembrie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă a fost respinsă. Totodată, în scrisoarea menționată s-a indicat că în stagiul de cotizare n-a fost inclusă perioada de activitate indicată în carnetul de muncă de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996 a S.R.L. „Tehmo”, deoarece înscrierea de eliberare nu este legalizată în modul stabilit de legislație, adică, nu este vizibilă ștampila.

Astfel, a relatat că la momentul stabilirii pensiei pentru limita de vârstă, pensia nu a fost calculată și stabilită corect în conformitate cu prevederile legale, necătând la faptul, că în perioada activității în cadrul S.R.L. „Tehmo” din salariu lunar a fost reținut impozitul pentru fondul de asigurări sociale, iar potrivit art.5 alin.(1) din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Reclamantul a considerat că acțiunile organului de stat investit cu competențe în domeniul asigurărilor sociale, sunt ilegale, or, autorității publice i-a fost prezentat carnetul de muncă în original, în care este înregistrată în modul stabilit, conform rigorilor legale, toată perioada de muncă a lui Marian Constantin, fără careva abateri de la legislația pertinentă, inclusiv înscrierea privind activitatea de muncă la S.R.L. „Tehmo” de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996.

A remarcat că în carnetul de muncă nr.XXXX din XXXX este efectuată înscrierea că la 29 aprilie 1989, Marian Constantin a fost primit la lucru la firma НПФ Молдтехника, pe înscriere fiind aplicată ștampila firmei НПФ Молдтехника, care este vizibilă și se citește. La fel, pe 26 octombrie 1992, în carnetul de muncă este efectuată înscrierea că НПФ Молдтехника a fost reorganizată în firma S.R.L. „Tehmo”, în care a fost transferat la aceeași dată la 26 octombrie 1992. Ulterior, la 22 ianuarie 1996, a fost eliberat din funcția deținută, pe înscriere fiind aplicată ștampila S.R.L. „Tehmo”.

Reclamantul a evidențiat că din analiza înscrierilor efectuate în carnetul de muncă, la compartimentul anilor de activitate la S.R.L. „Tehmo” de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996, se constată că înscrierile date nu conțin careva devieri de la regulile stabilite, pentru a nu le lua în calcul, or, în această perioadă de activitate nu au fost incluse careva înscrieri incorecte și imprecise sau lipsesc înscrierile respective despre această perioadă de activitate, pentru ca pârâta să nu utilizeze aceste înscrisuri în calitate de dovezi ale stagiului de cotizare.

Prin urmare, a considerat nejustificată și ilegală respingerea cererii prelabile de includere în stagiul de cotizare a perioadei de activitate la S.R.L. „Tehmo” și recalcularea pensiei pentru limita de vârstă.

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a declarat inadmisibilă cererea lui Marian Constantin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000,00 lei.

Prin hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis acțiunea depusă, s-a anulat actul administrativ nr.5892 din 11 noiembrie 2020 al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ciocana privind refuzul includerii perioadei de muncă în stagiul de cotizare al lui Marian Constantin și actul administrativ nr.M-2769/20 din 28 decembrie 2020 adoptat de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil privind includerea în stagiul de cotizare al lui Marian Constantin a perioadei de activitate în cadrul S.R.L. „Tehmo” indicată în carnetul de muncă de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996 și a-i stabili stagiul de cotizare de 41 ani 8 luni 24 zile. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei pentru limita de vârstă lui Marian Constantin reieșind din stagiul de cotizare de 41 ani 8 luni 24 zile, începând cu 06 octombrie 2020, cu achitarea diferenței de plată din momentul stabilirii pensiei. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Marian Constantin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 7 000,00 lei.

La 04 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art.232 din Codul administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, ulterior, la 17 martie 2022, a depus apelul motivat împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.63-64).

Prin decizia din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 27 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.68, 69-74).

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Completul judiciar al instanței de apel a constatat că hotărârea instanței de fond este întemeiată, a fost adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și aplicarea justă a normelor de drept material și procedural.

Cu referire la prevederile Legii nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, Colegiul instanței de apel a constatat că acestea sunt efectuate conform prevederilor legislației în vigoare la momentul efectuării înscrierii, iar Casa Națională de Asigurări Sociale în mod ilegal a refuzat includerea în stagiul de cotizare al lui Marian Constantin pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă perioada de muncă de la 29 aprilie 1989 până la 22 ianuarie 1996 la S.R.L. „Tehmo”.

Totodată, instanța ierarhic inferioară a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond care a adjudecat reclamantului-intimat suma de 7 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 17 iunie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recursul nemotivat împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 17 august 2022, a depus recursul motivat împotriva deciziei instanței de apel solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii (f.d.76, 80-82).

În susținerea recursului a indicat că, întru includerea în stagiul de cotizare a perioadei de activitate în cadrul SRL „Tehmo”, 29 aprilie 1989 – 22 ianuarie 1996, intimatul urmează să prezinte ordinul de angajare sau eliberare la întreprinderea respectivă sau certificatul de salariu pentru perioada respectivă, în caz contrar, organul abilitat în stabilirea pensiei este în imposibilitate de a introduce în stagiul de cotizare a perioadei menționate.

Este cert faptul că până în prezent careva documente ce ar confirma perioada de activitate în cadrul SRL „Tehmo”, 29 aprilie 1989 – 22 ianuarie 1996 nu au fost prezentate (adeverințe, extrase din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare), or, în lipsă acestor documente este imposibil de confirmat perioada solicitată.

Mai mult ca atât, conform certificatului nr.2020/95/18221 din 04 noiembrie 2020 privind calcularea și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru perioada anilor 1991-1998, este cert faptul că SRL „Tehmo” a calculat și declarat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii pentru angajați doar pentru perioada 1992-1993, respectiv, nu se confirmă achitarea contribuțiilor pe întreaga perioada solicitată (1989-1996).

În această ordine de idei, consideră că instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 08 iunie 2022, în ședință publică (f.d.68, 69-74).

Actele cauzei nu atestă date cu privire la notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel participanților al proces.

La 17 iunie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recursul nemotivat împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii (f.d.76).

Din materialele cauzei rezultă că, la 21 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Casei Naționale de Asigurări Sociale i-a fost notificată decizia integrală din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.78).

La 17 august 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recursul motivat împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii (f.d.80-82).

În condițiile enunțate, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus în termenul legal prevăzut la art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

La 18 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Constantin Marian copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.86).

Materialele cauzei atestă că la 13 septembrie 2022, Marian Constantin, prin intermediul avocatului Vasile Leu, a formulat referință la recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale solicitând respingerea recursului.

În susținerea referinței a notat că Curtea de Apel Chișinău cât și instanța de fond au dat o apreciere corectă și multiaspectuală speței în cauză.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele

expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron